

EUROPAKOMMISJONEN

Brussel, XXX
[...]^C

KOMMISJONSFORORDNING (EU) NR. .../..

av [...]

om endring av forordning (EU) nr. .../... som fastslår tekniske krav og administrative prosedyrer knyttet til luftoperasjoner, i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 216/2008

KOMMISJONSFORORDNING (EU) NR. .../..

av

om endring av forordning (EU) nr. .../... som fastslår tekniske krav og administrative prosedyrer knyttet til luftoperasjoner, i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 216/2008

DEN EUROPEISKE KOMMISJON,

Med referanse til avtalen om Den europeiske unions virkemåte,

Med referanse til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 216/2008 av 20. februar 2008 om felles regler i sivil luftfart, om opprettelse av et europeisk flysikkerhetsbyrå og om oppheving av rådsdirektiv 91/670/EØF, forordning (EF) nr. 1592/2002 og direktiv 2004/36/EF ⁽¹⁾, og særlig dennes artikkel 8(5),

hvor følgende legges til grunn:

- (1) Forordning (EU) nr. .../... fastslår tekniske krav og administrative prosedyrer for luftoperasjoner.
- (2) I samsvar med artikkel 22(2) i forordning (EF) nr. 216/2008, skal iverksettingsregler for flyge- og tjenestetid samt hvilekrav i utgangspunktet inkludere alle vesentlige bestemmelser i underdel Q av vedlegg III til forordning (EØF) nr. 3922/91, hvor det tas hensyn til de siste vitenskapelige og tekniske dokumenteringer.
- (3) Forordning (EU) nr. .../... bør derfor endres til å inkludere flyge- og tjenestetidsbegrensninger og hvilekrav.
- (4) Forordning (EU) nr. .../... tar hensyn til begrensningene og minstestandardene som allerede er fastlagt gjennom direktiv 2000/79/EF (5). Begrensningene som fremgår i dette direktivet bør alltid overholdes for mobile arbeidere innen sivil luftfart. Bestemmelsene i forordning (EU) nr. .../... og andre godkjente bestemmelser i henhold til denne forordningen må ikke under noen omstendigheter være videre, slik at disse arbeiderne får en lavere grad av beskyttelse. Bestemmelsene i denne forordningen står ikke i veien for nasjonal, sosial lovgivning, som gir bedre beskyttelse.
- (5) Det europeiske flysikkerhetsbyrået utarbeidet et utkast for iverksettingsregler og sendte dette som en uttalelse til Europakommisjonen i samsvar med artikkel 19(1) i forordning (EF) nr. 216/2008.
- (6) Tiltakene som fremgikk av denne forordningen er i samsvar med uttalelsen av komiteen som ble etablert gjennom artikkel 65 i forordning (EF) nr. 216/2008 -

HAR VEDTATT DENNE FORORDNINGEN:

Artikkel 1

Forordning (EU) nr. .../... er endret som følger:

1. I artikkel 2 er følgende definisjon satt inn:

⁽¹⁾ EUT L 79 av 13.03.08, s. 1.

""Taxiflygninger" betyr, i forbindelse med begrensninger av flygetid og tjenestetid, en ikke planlagt kommersiell lufttransport på anmodning, gjennomført med en fly med maksimal operativ passasjersekonfigurasjon (MOPSC) på 19 eller færre."

2. Artikkel 8, avsnitt 1.(a) erstattes av følgende:

"Artikkel 8

Begrensninger i flygetid

For begrensninger i flyge- og tjenestetid gjelder følgende:

Operatører som gjennomfører kommersielle lufttransportoperasjoner med fly, skal handle i samsvar med underdel FTL i vedlegg III. Følgende CAT-operasjoner skal ikke være underlagt underdel FTL i vedlegg III:

taxiflygninger gjennomført med fly

ambulansetrykninger gjennomført med fly, og

flygninger gjennomført med én flyger.

Inntil de tilknyttede iverksettingsreglene blir innarbeidet for slike operasjoner, skal artikkel 8(4) og underdel Q i vedlegg III til forordning (EØF) nr. 3922/91 og tilknyttede nasjonale unntak basert på sikkerhetsrisikovurderinger gjennomført av vedkommende myndigheter, være gjeldende."

3. I vedlegg II skal følgende nye punkter tilføyes:

"ARO.OPS.230 Fastsettelse av skiftplaner

I forbindelse med FTL skal vedkommende myndighet for definisjonene "tidlig" og "sent" i ORO.FTL.105 fastslå hvilken av disse to typene skifttid som skal gjelde for alle kommersielle lufttransportoperatører den har myndighet over."

ARO.OPS.235 Godkjenning av individuelle spesifikasjonssystemer for flygetid

Vedkommende myndighet skal godkjenne spesifikasjonsplaner for flygetid som foreslått av kommersielle lufttransportoperatører dersom operatøren har vist å handle i samsvar med forordning (EF) nr. 216/2008 og underdel FTL i vedlegg III til denne forordningen.

- (a) Når en spesifikasjonsplan for flygetid som foreslått av en operatør avviker fra de gjeldende sertifiseringsspesifikasjonene som Byrået har utstedt, skal vedkommende myndighet benytte prosedyren som fremgår av artikkel 22(2) i forordning (EF) nr. 216/2008.
- (b) Når en spesifikasjonsplan for flygetid som foreslått av en operatør fraviker fra de gjeldende iverksettingsreglene, skal vedkommende myndighet benytte prosedyren som fremgår av artikkel 14(6) i forordning (EF) nr. 216/2008.
- (c) Godkjente avvik eller fravikelser skal være gjenstand for uavhengig vitenskapelig og medisinsk vurdering etter anvendelsen av avviket eller fravikelsen.

4. I vedlegg III er en ny underdel FTL tatt med, i samsvar med vedlegget til denne forordningen.

Artikkel 2

3 år etter ikrafttredelse skal Byrådet foreta en gjennomgang av bestemmelsenes innvirkning på begrensninger i flyge- og tjenestetider samt hvilekrav som fremgår av vedlegg II og III i forordning (EU) .../... Denne gjennomgangen skal baseres på operative data som er innsamlet over en lengre periode etter ikrafttredelsen, og den skal fokusere på minst ett av følgende punkt:

1. konsekvensen av tjeneste i over 13 timer i den gunstigste perioden i døgnet
2. konsekvensen av tjeneste i over 10 timer i den minst gunstige perioden i døgnet
3. konsekvensen av tjeneste i over 11 timer for besetningsmedlemmer i en ukjent akklimatiseringstilstand
4. den mulige konsekvensen av et høyt sektornivå (>6) for besetningens beredskap
5. konsekvensen av skiftarbeid med kumulative begrensninger.

Artikkel 3

1. Denne forordningen skal tre i kraft på den 20. dagen som etterfølger kunngjøringen av denne *Den europeiske unions tidende*.
2. Den skal gjelde fra [1 år etter ikrafttredelsen].
3. Gjennom fravikelse av 2. underavsnitt i avsnitt 1, kan medlemslandene beslutte å fortsatt anvende artikkel 8(4) og OPS 1.1115 i underdel Q i vedlegg III til forordning (EØF) nr. 3922/92, samt tilknyttede nasjonale unntak basert på sikkerhetsrisikovurderinger gjennomført av vedkommende myndigheter, i stedet for ORO.FTL.210 (e) inntil [2 år etter denne forordningens ikrafttredelse].
4. Når et medlemsland benytter seg av bestemmelsene i avsnitt 2, skal landet meddele EU-kommisjonen og Byrådet. Meldingen skal beskrive årsakene og varigheten for fravikelsen, samt planlagt iverksettelse med forespeilede tiltak og tilknyttet tidsplanlegging.

Denne forordningen skal være bindende i sin helhet og direkte gjeldende i alle medlemsstater.

Utarbeidet i Brussel,

For Kommisjonen

Kommisjonsmedlem

VEDLEGG

DEL ORO (ORGANISATORISKE KRAV)

Underdel - Begrensninger i flyge- og tjenestetider samt hvilekrav

Avsnitt 1

Generelt

ORO.FTL.100 Omfang

Denne underdelen fastlegger kravene en operatør må tilfredsstille i forbindelse med begrensninger til flyge- og tjenestetider samt hvilekrav for besetningsmedlemmer.

ORO.FTL.105 Definisjoner

I forbindelse med denne underdelen, skal følgende definisjoner gjelde:

"Akklimatisert": Betyr at et besetningsmedlem anses å være akklimatisert til en tidssone av 2 timers bredde som omkranser den lokale tiden for vedkommendes avgangssted. Når den lokale tiden for et sted der tjenesten starter avviker med over 2 timer fra tiden der tjenesten avsluttes, anses besetningsmedlemmet å være akklimatisert i henhold til verdiene i tabellen nedenfor for beregning av maksimal, daglig FDP.

Tidsforskjell (h) mellom referansetid og lokaltid der besetningsmedlemmet starter den påfølgende tjenesten	Forløpt tid siden rapportering på referansetid				
	<48	48–71:59	72–95:59	96–119:59	≥120
< 4	B	D	D	D	D
≤6	B	X	D	D	D
≤9	B	X	X	D	D
≤12	B	X	X	X	D

"B" betyr akklimatisert til lokaltid for tidssonen for avgang.

"D" betyr akklimatisert til lokaltiden der besetningsmedlemmet starter vedkommendes påfølgende tjeneste.

"X" betyr at besetningsmedlemmet er i en ukjent akklimatiseringstilstand.

"Losji" betyr, i forbindelse med standby og pause i tjenesten, et stille og komfortabelt sted som ikke er åpent for allmennheten, med mulighet til å styre lys og temperatur, utstyrt med passende møbler som gir besetningsmedlemmet muligheten til søvn, med tilstrekkelig kapasitet til å losjere alle besetningsmedlemmene samtidig, samt med tilgang til mat og drikke.

"Flyplasstjeneste" betyr en forhåndsvarslet og definert tidsperiode hvor operatøren krever at et besetningsmedlem må være umiddelbart tilgjengelig på flyplassen for å motta oppdrag for en flygning, posisjonering eller annen tjeneste.

"Utvidet flygebesetning" betyr en flygebesetning som består av mer enn minsteantallet som er nødvendig for å operere luftfartøyet, slik at hvert flygebesetningsmedlem kan forlate sin tildelte post og erstattes av et annet korrekt kvalifisert flygebesetningsmedlem, for å kunne hvile under flygingen.

"Pause" betyr en tidsperiode i løpet av en FDP, som er kortere enn en hvileperiode og som regnes som tjeneste, hvor et besetningsmedlem er fritatt alle oppgaver.

"Utsatt rapportering" betyr at en planlagt FDP utsettes av operatøren før et besetningsmedlem har forlatt sin hvileplass.

"Skiftplan" betyr et besetningsmedlems arbeidsplan med en FDP eller en kombinasjon av FDP-er som startes, avsluttes i løpet av eller legger beslag på en del av den dagen eller natten et besetningsmedlem er akklimatisert til, og som bryter søvnmuligheten i løpet av den optimale tidsrammen for søvn. En plan kan være en skiftplan på grunn av tidlig start, sen avslutning eller natttjeneste.

(a) "Tidlig" type skiftplan betyr følgende:

(1) Som "tidlig start" regnes en tjenesteperiode i perioden fra kl. 05:00 og 06:59:00 i den tidssonen et besetningsmedlem er akklimatisert til, og Som "sen avslutning" regnes en tjenesteperiode i perioden fra kl.

(2) 00:00:00 og 01:59 i den tidssonen et besetningsmedlem er akklimatisert til.

(b) "Sen" type skiftplan betyr følgende:

(1) Som "tidlig start" regnes en tjenesteperiode i perioden fra kl. 05:00 og 06:59 i den tidssonen et besetningsmedlem er akklimatisert til, og Som "sen avslutning" regnes en tjenesteperiode i perioden fra kl.

(2) 00:00 og 01:59 i den tidssonen et besetningsmedlem er akklimatisert til.

(c) "Natttjeneste" betyr en tjenesteperiode som berører tidsperioden mellom kl. 02:00 og 04:59 i den tidssonen besetningen er akklimatisert til.

"Tjeneste" betyr enhver oppgave et besetningsmedlem utfører for operatøren, inkludert flygetjeneste, administrativt arbeid, gi eller motta opplæring og utsjekk, posisjonering, samt visse standby-oppgaver.

"Tjenesteperiode" betyr en periode som starter når en operatør krever at et besetningsmedlem melder seg til eller starter en tjeneste, og som avsluttes når vedkommende person er fritatt alle oppgaver.

"Overføring øst-vest og vest-øst" betyr overføringen på hjemmebase mellom en rotasjon som krysser 6 eller flere tidssoner i én retning, og en rotasjon som krysser 4 eller flere tidssoner i motsatt retning.

"Flygetjenesteperiode (FDP)" betyr en periode som begynner når et besetningsmedlem skal melde seg for tjeneste, og som kan inkludere en flygning eller en serie av flygninger, og som

avsluttes når luftfartøyet endelig stanser og motorene kjøres ned etter siste flygning hvor vedkommende fungerer som et operativt besetningsmedlem.

"Flygetid" betyr, for fly og motorglidefly, tiden mellom et luftfartøys første bevegelse fra parkeringsplass med formål om å ta av, inntil det stanser opp igjen på utpekt parkeringsplass og alle motorer eller propeller er kjørt ned.

"Hjemmebase" betyr det stedet som en operatør har tildelt et besetningsmedlem, og hvor besetningsmedlemmet starter og avslutter en tjenesteperiode eller en serie tjenesteperioder, og hvor operatøren under normale omstendigheter ikke er ansvarlig for losji av vedkommende besetningsmedlem.

"Lokalt døgn" betyr en 24-timers periode som starter kl. 00:00 lokaltid.

"Lokal natt" betyr en 8-timers periode fra kl. 22:00 til 08:00 lokaltid.

"Operativt besetningsmedlem" betyr et besetningsmedlem som utfører sine plikter i et luftfartøy under en flygning.

"Posisjonering" betyr overføring av et ikke-operativt besetningsmedlem fra ett sted til et annet, etter operatørens befaling, unntatt tiden fra hjemmet og til utpekt rapporteringssted på hjemmebase og motsatt, samt tiden for en lokal overføring fra et hvilested til tjenesten starter og motsatt.

"Referansetid" betyr lokaltiden på rapporteringspunktet i et 2-timers tidssonebånd rundt lokaltiden, der et besetningsmedlem er akklimatisert.

"Hvilefasilitet" betyr en køye eller stol med ben- og fotstøtte som gir besetningsmedlemmet mulighet til å sove om bord i et luftfartøy.

"Reserve" betyr en tidsperiode hvor operatøren ber et besetningsmedlem om å være tilgjengelig for å bli tildelt en flygning, posisjonering eller annen tjeneste med minst 10 timers varsel før den tildelte tjenesten begynner.

"Hvileperiode" betyr en kontinuerlig, uavbrutt og definert tidsperiode, etterfølgende og/eller før tjeneste, hvor et besetningsmedlem er fritatt alle plikter og reservetjeneste.

"Rotasjon" er en tjeneste eller serie av tjenester med minst én flygetjeneste og hvileperiode utenfor hjemmebase, som starter på hjemmebase og avsluttes ved retur til hjemmebase for en hvileperiode, hvor operatøren ikke lenger er ansvarlig for losji av besetningsmedlemmet.

"Enkel hviledag" betyr for samsvar med rådsdirektiv 2000/79/EF av 27. november 2000, en tidsperiode uten noen tjenstlige oppgaver, som består av én enkelt dag og to lokale netter, og som kan inkludere en hvileperiode som en del av fridagen.

"Sektor" betyr tiden mellom et luftfartøys første bevegelse med formål å ta av, inntil det stanser helt opp på utpekt parkeringsplass etter landing.

"Standby" betyr en forhåndsvarslet og definert tidsperiode hvor operatøren krever at et besetningsmedlem må være umiddelbart tilgjengelig på flyplassen for å motta oppdrag for en flygning, posisjonering eller annen tjeneste uten en mellomliggende hvileperiode, og defineres som følger:

- (a) flyplasstandby betyr en standby som utføres på flyplassen, som kan føre til tildeling av oppdrag
- (b) annen standby betyr enten standby i hjemmet eller med egnet losji, som kan føre til tildeling av oppdrag.

"Egnet losji" betyr i forbindelse med standby, tjeneste med pause og minimumshvile, et separat rom med egnede fasiliteter for hvert enkelt besetningsmedlem i rolige omgivelser, utstyrt med en seng, tilstrekkelig ventilasjon, en enhet for temperaturregulering og lysjustering, samt tilgang til mat og drikke.

"Operasjoner med ultralang rekkevidde (ULR)" betyr flygninger med lang rekkevidde som har en planlagt flygetid over 16 timer, eller en flygetjenesteperiode som overstiger 18 timer.

"Window of Circadian Low (WOCL)" betyr perioden mellom kl. 02:00 og 05:59 i den tidssonen hvor et besetningsmedlem er akklimatisert.

ORO.FTL.110 Operatørens ansvar

Når det er aktuelt i henhold til operasjonstypen, skal en operatør

- (a) kunngjøre tjenesteplaner tilstrekkelig på forhånd for å gi besetningsmedlemmer mulighet til å planlegge nok hvile
- (b) sørge for at flygetjenesteperiodene planlegges slik at besetningsmedlemmer er tilstrekkelig uten tretthet, slik at de kan fungere på et tilfredsstillende sikkerhetsnivå under alle omstendigheter
- (c) spesifisere oppmøtetider som muliggjør tilstrekkelig tid for bakketjenester
- (d) ta hensyn til forholdet mellom frekvensene og mønster for flygetjenesteperioder og hvileperioder og vurdere den kumulerende innvirkningen ved langvarige tjenesteperioder kombinert med minimum hvileperioder
- (e) tildele tjenestemønstre hvor det unngås å føre en praksis som kan føre til alvorlig avbrudd av etablerte mønstre for søvn/arbeid, som alternerende dag-/nattjenester
- (f) benytte den type skiftplan som er fastsatt etter ARO.OPS.230 når en skiftplan ikke kan unngås
- (g) sørge for tilstrekkelig lange hvileperioder slik at besetningsmedlemmer kan eliminere virkningen av tidligere tjeneste og være uthvilte når neste flygetjenesteperiode starter
- (h) planlegge gjentatte, utvidede hvileperioder og varsle besetningsmedlemmer tilstrekkelig på forhånd om disse
- (i) sørge for at flygninger planlegges til å fullføres innen den tillatte flygetjenesteperioden, hvor det tas hensyn til nødvendig tid for tjeneste før flygning, selve flygningen og tiden snuoperasjonen tar
- (j) endre en arbeidsplan og/eller besetningsplanene dersom den faktiske operasjonen overstiger maksimal flygetjenesteperiode for over 33 % av flygningene i den arbeidsplanen i løpet av en planlagt sesongperiode.

ORO.FTL.115 Besetningsmedlemmenes ansvar

Besetningsmedlemmer skal

- (a) handle i samsvar med CAT.GEN.MPA.100 i vedlegg IV (del CAT), og

- (b) sørge for optimalt å benytte de hvilemuligheter og -fasiliteter som blir gitt og planlegge og bruke hvileperiodene fornuftig.

ORO.FTL.120 Håndtering av tretthetsrisiko (FRM)

- (a) Når FRM (Fatigue Risk Management) er nødvendig i henhold til denne underdelen eller en gjeldende sertifiseringsspesifikasjon, skal operatøren vedta, iverksette og gjennomføre FRM som en helhetlig del av ledelsessystemet. FRM skal sørge for samsvar med de essensielle kravene i 7.f., 7.g. og 8.f. i vedlegg IV til forordning (EF) nr. 216/2008. FRM skal beskrives i driftshåndboken.
- (b) Den vedtatte, implementerte og gjennomførte FRM skal inkludere
 - (1) en beskrivelse av operatørens filosofi og prinsipper for FRM, som benevnes FRM-politikken
 - (2) dokumentasjon av FRM-prosessene, inkludert en prosess for å bekjentgjøre personellet med deres ansvar og prosedyren for endring av denne dokumentasjonen
 - (3) vitenskapelige prinsipper og kunnskap
 - (4) en prosess for kartlegging av farer samt risikovurdering, som bidrar til å håndtere den operative risiko operatøren løper ved kontinuerlig tretthet blant besetningsmedlemmer
 - (5) en prosess for risikoredusering og nødvendige mottiltak som skal iverksettes raskt for å redusere operatørens risiko ved tretthet blant besetningsmedlemmer, samt for kontinuerlig monitorering og jevnlig vurdering av den reduksjonen av tretthetsrisiko som oppnås gjennom slike tiltak
 - (6) være i henhold til arbeidsplanen eller flygetidsspesifikasjonen som operatøren benytter
 - (7) tilrettelegge for kontinuerlig forbedring av det helhetlige FRM-resultatet
 - (8) prosesser for å ivareta FRM-sikkerhet
 - (9) prosesser for å fremme FRM-arbeidet.
- (c) FRM skal gjennomføres i henhold til operatørens størrelse og etter den natur og kompleksitet operatørens virksomhet representerer, hvor det tas hensyn til de farer og tilknyttede risikofaktorer aktivitetene medfører, samt det gjeldende spesifikasjonsskjemaet for flygetiden.
- (d) Operatøren skal treffe risikoreduserende tiltak når prosessen for FRM-sikkerhet viser at nødvendig sikkerhetsresultat ikke opprettholdes.

ORO.FTL.125 Spesifikasjonsskjema for flygetid

- (a) Uten hensyn til rådsdirektiv 2000/79/EF av 27. november 2000 om den europeiske avtalen vedrørende organisering av arbeidstiden for mobile arbeidere i sivil luftfart, skal operatører fastsette, iverksette og benytte spesifikasjonsskjema for flygetid, som er egnet for de(n) operasjonstype(r) som gjennomføres, og som samsvarer med forordning (EF) nr. 216/2008 og denne underdelen.
- (b) Før implementering skal spesifikasjonsskjemaene for flygetid godkjennes av vedkommende myndighet.
- (c) For å utvise samsvar med forordning (EF) nr. 216/2008 og denne underdelen, skal operatøren benytte de gjeldende sertifiseringsspesifikasjonene som Byrået har vedtatt. Dersom operatøren ønsker å avvike fra sertifiseringsspesifikasjonene som byrået har vedtatt, i henhold til artikkel 22 (2) av forordning (EF) nr. 216/2008, skal operatøren alternativt før implementering levere en fullstendig beskrivelse av avviket til vedkommende myndighet. Beskrivelsen skal inkludere alle eventuelle revideringer av håndbøker eller prosedyrer som kan være relevante, samt en vurdering som viser at kravene i forordning (EF) nr. 216/2008 og denne underdelen blir tilfredsstillt.

AVSNITT 2

Kommersielle lufttransportoperatører

ORO.FTL.200 Hjemmebase

En operatør skal tildele en hjemmebase til hvert besetningsmedlem.

ORO.FTL.205 Flygetjenesteperiode (FDP)

- (a) Operatøren skal
 - (1) definere relevante oppmøtetider for hver individuelle operasjon, i henhold til ORO.FTL.110(c)
 - (2) ved spesielle omstendigheter som kan føre til alvorlig tretthet, og etter konsultasjon med de berørte besetningsmedlemmene, fastsette prosedyrer om hvordan fartøysjefen skal redusere faktisk FDP og/eller øke hvileperioden for å eliminere eventuell ugunstig innvirkning på flysikkerheten.
- (b) Grunnleggende, maksimal daglig FDP.
 - (1) Maksimal daglig FDP uten bruk av utvidelser for akklimatiserte besetningsmedlemmer, skal samsvare med følgende tabell:

Tabell 1: Maksimal, daglig FDP - Akklimatiserte besetningsmedlemmer

Start på FDP	1-2 sektorer	3 sektorer	4 sektorer	5 sektorer	6 sektorer	7 sektorer	8 sektorer	9 sektorer	10 sektorer
0600–1329	13:00	12:30	12:00	11:30	11:00	10:30	10:00	09:30	09:00
1330–1359	12:45	12:15	11:45	11:15	10:45	10:15	09:45	09:15	09:00
1400–1429	12:30	12:00	11:30	11:00	10:30	10:00	09:30	09:00	09:00
1430–1459	12:15	11:45	11:15	10:45	10:15	09:45	09:15	09:00	09:00
1500–1529	12:00	11:30	11:00	10:30	10:00	09:30	09:00	09:00	09:00
1530–1559	11:45	11:15	10:45	10:15	09:45	09:15	09:00	09:00	09:00
1600–1629	11:30	11:00	10:30	10:00	09:30	09:00	09:00	09:00	09:00
1630–1659	11:15	10:45	10:15	09:45	09:15	09:00	09:00	09:00	09:00
1700–0459	11:00	10:30	10:00	09:30	09:00	09:00	09:00	09:00	09:00
0500–0514	12:00	11:30	11:00	10:30	10:00	09:30	09:00	09:00	09:00
0515–0529	12:15	11:45	11:15	10:45	10:15	09:45	09:15	09:00	09:00
0530–0544	12:30	12:00	11:30	11:00	10:30	10:00	09:30	09:00	09:00
0545–0559	12:45	12:15	11:45	11:15	10:45	10:15	09:45	09:15	09:00

- (2) Maksimal, daglig FDP når besetningsmedlemmer er i en ukjent akklimatiseringstilstand, skal samsvare med følgende tabell:

(i) Besetningsmedlemmer i en ukjent akklimatiseringstilstand

Maksimal, daglig FDP i henhold til sektorer						
1–2	3	4	5	6	7	8
11:00	10:30	10:00	09:30	09:00	09:00	09:00

- (3) Maksimal daglig FDP når besetningsmedlemmer er i en ukjent akklimatiseringstilstand og operatøren har implementert en FRM, skal samsvare med følgende tabell:

(ii) Besetningsmedlemmer i en ukjent akklimatiseringstilstand under FRM

Verdiene i tabellen nedenfor kan benyttes, såfremt operatørens FRM kontinuerlig sørger for at nødvendig sikkerhetsnivå opprettholdes.

Maksimal, daglig FDP i henhold til sektorer						
1–2	3	4	5	6	7	8
12:00	11:30	11:00	10:30	10:00	09:30	09:00

(c) FDP med ulik oppmøtetid for flygebesetning og kabinbesetning.

Når kabinbesetningen krever mer tid enn flygebesetningen for orienteringen før den samme flygningen eller en serie av flygninger, kan FDP for kabinbesetningen utvides ved en differensiert oppmøtetid mellom kabinbesetningen og flygebesetningen. Differansen skal ikke overstige 60 minutter. Maksimal daglig FDP for kabinbesetninger skal baseres på det tidspunktet flygebesetningen møter opp for deres FDP, men FDP skal starte på kabinbesetningens oppmøtetid.

(d) Maksimal daglig FDP med bruk av utvidelser, uten hvile under flygning.

- (1) Maksimal daglig FDP kan utvides med opptil 1 time opptil 2 ganger i løpet av 7 etterfølgende dager. I så fall gjelder følgende:
 - (i) minimum hvileperioder før og etter flygning skal økes med 2 timer, eller
 - (ii) hvileperioden etter flygning skal økes med 4 timer.
- (2) Bruk av utvidelse skal planlegges på forhånd og være begrenset til maksimalt
 - (i) 5 sektorer når WOCL ikke berøres, eller
 - (ii) 4 sektorer når WOCL berøres med 2 timer eller mindre, eller
 - (iii) 2 sektorer når WOCL berøres med over 2 timer.
- (3) Utvidelse av maksimal, grunnleggende, daglig FDP uten hvile under flygning skal ikke kombineres med utvidelser som skyldes hvile under flygning eller pause i tjenesten i samme tjenesteperiode.
- (4) Når utvidelser blir benyttet for påfølgende FDP, skal det gis ekstra hvile før og etter flygningen mellom de to utvidede FDP.
- (5) Spesifikasjonsskjemaene for flygetid skal spesifisere grensene for utvidelsene av maksimal, grunnleggende, daglig FDP i henhold til sertifiseringsspesifikasjonene som gjelder for operasjonstypen, hvor det tas hensyn til følgende:
 - (i) antall sektorer som er fløyet, og
 - (ii) hvor stor del av WOCL som berøres.

- (e) Maksimal daglig FDP med bruk av utvidelser på grunn av hvile under flygning.
- (1) Spesifikasjonsskjemaene for flygetid skal spesifisere grensene for utvidelsene av maksimal, grunnleggende, daglig FDP med hvile under flygning i henhold til sertifiseringsspesifikasjonene som gjelder for operasjonstypen, hvor det tas hensyn til følgende:
 - (i) antall sektorer som er fløyet
 - (ii) minimum tildelt hviletid til hvert besetningsmedlem under flygning
 - (iii) type hvilefasiliteter under flygning
 - (iv) økning av den grunnleggende flygebesetningen.
- (f) Uforutsette omstendigheter ved flygning - fartøysjefens skjønn.
- (1) Forhold som gjør at fartøysjefen kan endre grensene for flygetjeneste, tjeneste- og hvileperioder ved uforutsette omstendigheter ved flygning som starter på eller etter oppmøtetiden, skal samsvare med følgende:
 - (i) Maksimal, grunnleggende, daglig FDP som foreligger etter anvendelse av (b), (e) eller ORO.FTL.220 kan ikke økes med over 2 timer såfremt ikke flygebesetningen er økt. I så fall kan flygetjenesteperioden økes med inntil 3 timer.
 - (ii) Dersom uforutsette omstendigheter skulle oppstå etter avgang under siste sektor for en FDP, og som resulterer i at tillatt økning overstiges, kan flygningen fortsette til planlagte bestemmelses- eller alternative landingssted.
 - (iii) Hvileperioden etter en FDP kan reduseres, men aldri til under 10 timer.
 - (2) Ved uforutsette omstendigheter som kunne føre til alvorlig tretthet, skal fartøysjefen redusere den faktiske flygetjenesteperioden og/eller øke hvileperioden for å eliminere eventuell farlig innvirkning på flysikkerheten.
 - (3) Fartøysjefen skal konsultere alle besetningsmedlemmene om deres personlige beredskapsnivå før slike endringer bestemmes.
 - (4) Operatøren skal be fartøysjefen om å sende inn en rapport til operatøren når en FDP økes eller dersom en hvileperiode reduseres etter fartøysjefens vurdering.
 - (5) Når den økte FDP eller reduserte hvileperioden overstiges med 1 time, skal en kopi av rapporten sendes til vedkommende myndighet senest 28 dager etter hendelsen. Operatøren skal påføre sine kommentarer på rapporten.

(6) Operatøren skal implementere en prosess som fritar for sanksjoner når det utvises slikt skjønn som beskrevet under denne bestemmelsen, og dette skal omtales i driftshåndboken.

(g) Uforutsette omstendigheter ved flyging - forsinket rapportering

Operatøren skal fastsette prosedyrer for forsinket rapportering i driftshåndboken, i henhold til sertifiseringsspesifikasjonene som gjelder for operasjonstypen.

ORO.FTL.210 Flygetider og tjenestetider

(a) De totale tjenesteperiodene som et besetningsmedlem kan bli tildelt, skal ikke overstige

(1) 60 tjenestetimer i løpet av 7 påfølgende dager

(2) 110 tjenestetimer i løpet av 14 påfølgende dager

(3) 190 tjenestetimer i løpet av 28 påfølgende dager, fordelt så jevnt som mulig utover perioden.

(b) Den totale flygetiden på flygninger hvor det er ett besetningsmedlem tildelt som operativt besetningsmedlem, skal ikke overstige

(1) 100 timers flygetid i løpet av 28 påfølgende dager

(2) 900 timers flygetid i løpet av et kalenderår

(3) 1 000 timers flygetid i løpet av 12 påfølgende kalendermåneder.

(c) Tjeneste etter flygingen skal regnes som tjeneste. Operatøren skal spesifisere i driftshåndboken minimumstiden for tjeneste etter flyging.

ORO.FTL.215 Posisjonering

Dersom operatører posisjonerer besetningsmedlemmer, skal følgende gjelde:

(a) Posisjonering etter oppmøte, men før operativt arbeid skal regnes som FDP, men skal ikke regnes som en sektor.

(b) All tid som benyttes for posisjonering skal regnes som tjenestetid.

ORO.FTL.220 Pause i tjenesten

(a) Spesifikasjonsskjemaene for flygetid skal spesifisere følgende forhold for pause i tjenesten, i samsvar med sertifiseringsspesifikasjonene som gjelder for operasjonstypen:

(1) minimum varighet for en pause på bakken

(2) muligheten til å øke FDP ved unntak fra ORO.FTL.205(b), hvor det tas hensyn til varigheten for pausen på bakken og de fasilitetene besetningsmedlemmet tilbys for å hvile, samt andre relevante forhold.

(b) Pausen på bakken skal i sin helhet regnes som FDP.

- (c) Pause i tjenesten skal ikke følge en redusert hvileperiode.

ORO.FTL.225 Standby og flyplasstjeneste

Dersom operatører tildeler besetningsmedlemmer standby eller flyplasstjeneste, skal det følgende gjelde i samsvar med sertifiseringsspesifikasjonene som gjelder for operasjonstypen.

- (a) Standby og flyplasstjeneste skal planlegges på arbeidsplanen, og start- og sluttid for standby skal defineres og varsles på forhånd til de aktuelle besetningsmedlemmene, slik at de har mulighet til å planlegge tilstrekkelig med hvile.
- (b) Flyplasstjeneste skal i sin helhet regnes som tjenestetid, og FDP skal i sin helhet regnes fra flyplasstjenestens oppmøtetid.
- (c) Operatøren skal sørge for losji til besetningsmedlemmer som er på flyplasstandby.
- (d) Spesifikasjonsskjemaene for flygetiden skal spesifisere følgende forhold:
 - (1) maksimal varighet for all standby
 - (2) konsekvensen av standby for maksimal FDP som kan tildeles, hvor det tas hensyn til fasiliteter tilbudt besetningsmedlemmet for å hvile og andre relevante faktorer, som behovet for besetningsmedlemmets umiddelbare beredskap, avbrudd av søvn ved standby og/eller tilstrekkelig varsel for å ivareta søvnmulighet mellom tjenesteutkalling og tildelt FDP
 - (3) grunnleggende, minimum hvileperiode etter standby, som ikke fører til tildeling av en FDP
 - (4) hvordan tiden ved standby skal regnes for akkumulering av tjenestetimer.

ORO.FTL.230 Reserve

Dersom operatører tildeler besetningsmedlemmer reservetjeneste, skal det følgende gjelde i samsvar med sertifiseringsspesifikasjonene som gjelder for operasjonstypen.

- (a) Reservetjeneste skal planlegges på arbeidsplan.
- (b) Spesifikasjonsskjemaene for flygetiden skal spesifisere følgende forhold:
 - (1) maksimal varighet for alle frittstående reserveperioder
 - (2) antallet påfølgende reservedager som kan tildeles et besetningsmedlem.

ORO.FTL.235 Hvileperioder

- (a) Minimum hvileperiode på hjemmebase.

Minimum hvileperiode som gis før en FDP starter ved hjemmebase skal

- (1) vare minst like lenge som den foregående tjenesteperioden, eller 12 timer, hva som enn er lengst, eller
- (2) samsvare med (b) dersom operatøren tilbyr egnet losji til besetningsmedlemmet.

- (b) Minimum hvileperiode borte fra hjemmebase.

Minimum hvileperiode som gis før en FDP starter borte fra hjemmebase skal være minst like lenge som den foregående tjenesteperioden, eller 10 timer, hva som enn er lengst. Perioden skal gi muligheten til 8 timers søvn, i tillegg til reisetid og fysiologiske behov.

- (c) Redusert hvile.

Ved unntak fra (a) og (b), kan spesifikasjonsskjemaene for flygetid redusere minimum hvileperiode, hvor det tas hensyn til følgende forhold i samsvar med sertifiseringsspesifikasjonene som gjelder for operasjonstypen:

- (1) minimum redusert hvileperiode
- (2) økning i etterfølgende hvileperiode
- (3) reduksjon av FDP etter den reduserte hvileperioden.

- (d) Gjentatt utvidet hvileperiode.

Spesifikasjonsskjemaene for flygetiden skal spesifisere gjentatte, utvidede hvileperioder som skal kompensere for opparbeidet tretthet. Minimum gjentatt, utvidet hvileperiode skal være på 36 timer, inkludert 2 netter, slik at det aldri skal være mer enn 168 timer mellom slutten av en gjentatt, utvidet hvileperiode og starten på den neste utvidede hvileperioden. Den gjentatte, utvidede hvileperioden skal økes til 2 dager 2 ganger pr. måned.

- (e) Spesifikasjonsskjemaene for flygetiden skal spesifisere ekstra hvileperioder i samsvar med gjeldende sertifiseringsspesifikasjoner for å kompensere for
 - (1) innvirkningen av tidssoneforskjeller og utvidelser av FDP
 - (2) ekstra opparbeidet tretthet som skyldes skiftarbeid
 - (3) endring av hjemmebase.

ORO.FTL.240 Ernæring

- (a) Muligheten til å spise og drikke skal foreligge i løpet av FDP for å unngå eventuell reduksjon av et besetningsmedlems prestasjoner, særlig når FDP overstiger 6 timer.
- (b) En operatør skal i driftshåndboken spesifisere hvordan besetningsmedlemmets ernæring ivaretas under FDP.

ORO.FTL.245 Registrering av flyge- og tjenestetider samt hvileperioder

- (a) Operatører skal i en periode på 24 måneder oppbevare følgende:
 - (1) Individuelle mapper for hvert besetningsmedlem, inkludert
 - (i) flygetider
 - (ii) start, varighet og slutt for hver tjenesteperiode og FDP
 - (iii) hvileperioder og tjenestefrie dager

- (iv) tildelt hjemmebase.
- (2) Rapporter om utvidede flygetjenesteperioder og reduserte hvileperioder.
- (b) Operatøren skal på anmodning forevise kopier av individuelle flygelogger, tjenestetider og hvileperioder til
 - (1) det aktuelle besetningsmedlemmet
 - (2) til en annen operatør, dersom et besetningsmedlem er eller blir et besetningsmedlem hos den aktuelle operatøren.
- (c) Logger slik det refereres til i CAT.GEN.MPA.100 (b)(5) om besetningsmedlemmer som utfører funksjoner for mer enn én operatør, skal oppbevares i en periode på 24 måneder.

ORO.FTL.250 Opplæring om håndtering av tretthet

- (a) Operatøren skal gi grunnleggende og gjentatt opplæring i håndtering av tretthet for besetningsmedlemmer, personell som utarbeider arbeidsplaner og ledelsespersonell.
- (b) Opplæringen skal følge et opplæringsprogram som fastsettes av operatøren og omtales i driftshåndboken. Treningsopplegget skal dekke mulige årsaker og konsekvenser av tretthet, samt mottiltak.